

Γενικά περί της λειτουργίας του ΟΕΠΠ.

Τα στάδια στα οποία χρειάζεται να παρεμβαίνει ο ΟΕΠΠ είναι τα εξής:

- Το στάδιο της κατάρτισης του ΕΠΠ.
- Το στάδιο της προκήρυξης των διαγωνισμών (όσον αφορά στο θέμα των τεχνικών προδιαγραφών).
- Το στάδιο της παραλαβής των παραγγελιών από τους φορείς.

Κατάρτιση του ΕΠΠ.

Στο στάδιο αυτό είναι διπλός ο ρόλος που θα πρέπει να παίζει ο ΟΕΠΠ:

- Αφ' ενός μεν, θα πρέπει να ελέγξει το αν όντως οι φορείς έχουν ανάγκη των ειδών και των ποσοτήτων που ζητούν και αν είναι σε θέση να διαθέσουν τα απαιτούμενα ποσά για τις αντίστοιχες αγορές.
- Αφ' ετέρου δε, θα πρέπει να γίνεται έλεγχος των τεχνικών προδιαγραφών στη γενικότητά τους και των προτεινόμενων από τους φορείς ποσών. Με λίγα λόγια, θα πρέπει να υπάρχει ένα εύρος τιμών μέσα στο οποίο θα μπορούν να κυμαίνονται οι προϋπολογισμοί των φορέων για προμήθειες οι οποίες να καλύπτουν κάποια αποδεκτά πλαίσια τεχνικών προδιαγραφών.

Προκήρυξη των διαγωνισμών.

Στο στάδιο αυτό θα πρέπει να εξετάζονται με λεπτομέρεια οι τεχνικές προδιαγραφές των ειδών με τρόπο ώστε να επιτυγχάνονται τα εξής:

- Αποφυγή φωτογραφικών προκυρήξεων.
- Αποφυγή κατάρτισης τεχνικών προδιαγραφών παγκοσμίου πρωτοτυπίας. Δεν είναι αυτός τρόπος προώθησης των Ελληνικών προϊόντων. Υπάρχουν κάποιες προτυποποιήσεις των τεχνικών προδιαγραφών κατά ISO, DIN κτλ. Αυτές οι προτυποποιήσεις και όλες οι ενημερώσεις πάνω σε αλλαγές που γίνονται σε αυτές παρέχονται σε CD-ROM και η τιμή τους δεν υπερβαίνει τα 10 με 12 εκατ. δρχ. το χρόνο (ποσόν το οποίο είναι πολύ μικρό σε σχέση με τα τρις. στα οποία ανέρχονται ετησίως οι κρατικές προμήθειες).

Επίσης, στο στάδιο αυτό θα πρέπει να γίνεται ένας τελικός έλεγχος σχετικά με το αν ο φορέας έχει όντως ανάγκη την ποσότητα που ζητά και αν το ύψος της προμήθειας είναι μέσα στα λογικά όρια που έχουν προκύψει από την ανάλυση κόστους.

Παραλαβή παραγγελιών από τους φορείς.

Στο στάδιο αυτό θα πρέπει να εξετάζεται αν όντως έχουν παραδοθεί τα συμπεφωνηθέντα είδη (όσον αφορά στην ποσότητα και στην ποιότητα).

Ανάλυση και πρόβλεψη κόστους- Τεχνολογική Πρόβλεψη.

Η ανάλυση κόστους έχει δύο σκέλη. Το πρώτο αφορά στην έρευνα αγοράς για την επίτευξη των **χαμηλότερων τιμών** (ή έστω ενός εύρους τιμών μέσα στο οποίο μπορεί να κυμαίνεται μία ανεκτή προσφορά). Αυτό αφορά κυρίως σε προμήθειες οι οποίες είναι **επαναλαμβανόμενες** (αναλώσιμα, τρόφιμα κτλ.).

Το δεύτερο σκέλος αφορά σε **προμήθειες επενδυτικού χαρακτήρα**. Εκεί ενδιαφέρει κυρίως η συμφερότερη προσφορά που όμως δεν αφορά μόνο σε κόστος αγοράς και κόστος συντήρησης αλλά και στην απόσβεση του είδους μέσα στον αναμενόμενο χρόνο ζωής του, καθώς και το πιθανό κέρδος από την μεταπώληση του προϊόντος (αναφερόμαστε κυρίως σε προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, τα οποία και απαξιώνονται σχετικά γρήγορα).

Για μία πιο εύκολη και στοιχειοθετημένη ανάλυση του είδους αυτού ίσως να χρειάζεται και ένα τμήμα το οποίο θα επιδίδεται σε τεχνολογική πρόβλεψη, δηλαδή σε πρόβλεψη των αναμενόμενων κύκλων ζωής των συγκεκριμένων ειδών και χρόνου της πλήρους απαξίωσής τους.

Έλεγχος τήρησης διαδικασιών προμηθειών στους εξουσιοδοτημένους φορείς.

Προβλήματα δημιουργούνται με τους φορείς οι οποίοι διενεργούν τις προμήθειές τους μόνοι τους (κάνουν χρήση διαδικασιών κατεπείγοντος χωρίς αυτό να δικαιολογείται από τη φύση της προμήθειας ή χωρίς να τηρούν τη διαδικασία στο σύνολό της). Θα πρέπει να υπάρχει και μία διεύθυνση στον ΟΕΠΠ η οποία να ασχολείται με το θέμα του ελέγχου τήρησης των διαδικασιών στις περιπτώσεις αυτές.

Εκπαίδευση και πληροφόρηση.

Το θέμα της εκπαίδευσης των ανθρώπων που θα διενεργούν τις προμήθειες μέσα στο Υπουργείο είναι ιδιαίτερα σημαντικό, τόσο αναφορικά με τις διακυρήξεις όσο και αναφορικά με την τήρηση των διαδικασιών. Από το γαλλικό κείμενο βλέπουμε ότι υπάρχουν τμήματα βραχυχρόνια και μακροχρόνια, τόσο για αρχάριους όσο και για συνεχιζόμενη κατάρτιση των ανθρώπων οι οποίοι ήδη εργάζονται στις προμήθειες. Με τον τρόπο αυτόν επιτυγχάνεται αφ' ενός μεν η απασχόληση ανθρώπων πλήρως ενημερωμένων πάνω στις τρέχουσες εξελίξεις σε θέματα που αφορούν στη δουλειά τους, αφ' ετέρου δε η εισροή ενός αρκετά σημαντικού χρηματικού κεφαλαίου από τα δίδακτρα που θα πληρώνουν οι εκτός Γενικής Διεύθυνσης Κρατικών Προμηθειών συμμετέχοντες σε αυτά τα επιμορφωτικά σεμινάρια.

Εξίσου σημαντικό είναι και το θέμα της πληροφόρησης του κοινού και των προμηθευτών σχετικά με τις προκυρήξεις, τις προβλέψεις για το μέλλον καθώς και τα τεκταινόμενα στο χώρο τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο. Η εφημερίδα στην οποία να γίνεται η αναφορά τουλάχιστον (αν όχι και το πλήρες κείμενο της προκύρηξης) για όλους τους διαγωνισμούς που αφορούν στις προμήθειες του ευρύτερου δημόσιου τομέα θα μπορούσε ίσως να είναι υπό την ευθύνη του ΟΕΠΠ.

Μητρώο Προμηθευτών.

Ένα από τα σημαντικότερα θέματα με τα οποία πρέπει να καταπιαστεί ο ΟΕΠΠ άμεσα είναι και το θέμα της δημιουργίας και τήρησης του Μητρώου Προμηθευτών. Το θέμα είναι ιδιαίτερα σημαντικό και δεν μπορεί να καθυστερήσει άλλο. Στο αμερικάνικο κείμενο είχαμε δει ότι το μητρώο προμηθευτών αφορούσε και τους πιθανούς υπεργολάβους. Αυτό αφορούσε μεν στα δημόσια έργα αλλά θα μπορούσε ίσως να εφαρμοστεί και στην περίπτωσή μας, αν θεωρήσουμε σαν υπεργολάβους αυτούς που αναλαμβάνουν την κατασκευή τμήματος της παραγγελίας φασόν (Τουλάχιστον τους μεγαλύτερους και τους πιο συχνά συναντούμενους εγχώριους κατασκευαστές). Αυτό είναι κάτι που θα βοηθούσε την Ελληνική παραγωγή, αφού με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα της άμεσης ενημέρωσης και της άμεσης συμμετοχής σε διαγωνισμούς και των παραγωγών αυτών. Εννοείται ότι οι ενταγμένοι στο Μητρώο Προμηθευτών

θα ενημερώνονται για τις νέες διακυρήξεις, όπως βέβαια και όλες οι ενώσεις προμηθευτών, EOMMEX, κτλ, με τη χρήση EDI.

Προτεινόμενο σχήμα οργανογράμματος για τον ΟΕΠΠ.

Ο ΟΕΠΠ θα έχει τα εξής τμήματα:

- Τμήμα τεχνικών προδιαγραφών.
- Τμήμα οικονομικών μελετών.
- Τμήμα προβλέψεων.
- Τμήμα ελέγχου.
- Τμήμα εκπαίδευσης και ενημέρωσης.
- Τμήμα Μητρώου Προμηθευτών.

Τμήμα Τεχνικών Προδιαγραφών.

Αυτό το τμήμα θα ασχολείται με την μελέτη των διεθνών προτύπων και με την εξαγωγή κάποιων συμπερασμάτων σχετικά με τις τεχνολογικά συμφέρουσες αγορές. Εκτός από την συγκέντρωση των προτύπων θα ασχολείται και με την τυποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών για κάθε κατηγορία προμηθευόμενου είδους. (π.χ. ο κατάλληλος άξονας θα πρέπει να έχει διανομή 35 cm ή 3 ίντσες και για το μηχάνημα χ εκτός από τον άξονα μας ενδιαφέρει η υποδύναμη και ο αριθμός των στροφών). Θα απαρτίζεται δε από τα εξής υποτμήματα:

- Τμήμα Μηχανολογικό και Πληροφορικής: Από το τμήμα αυτό θα γίνεται η έρευνα σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές και τα διεθνή πρότυπα για τα είδη μηχανολογικού εξοπλισμού και πληροφορικής τα οποία προμηθεύονται οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα (3 άτομα).
- Τμήμα Χημικό: Από το τμήμα αυτό θα γίνεται η έρευνα σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές των τροφίμων και όλων των υπολοίπων που έχουν σχέση με χημικές προδιαγραφές (αντιδραστήρια, κτλ) (2 άτομα).

Τμήμα οικονομικών μελετών.

Αυτό το τμήμα θα έχει σαν αποστολή την έρευνα αγοράς σχετικά με τις τρέχουσες τιμές των ειδών που προμηθεύεται το ελληνικό δημόσιο. Πρόκειται για το τμήμα που θα καθορίζει τα όρια μέσα στα οποία θα μπορούν να κυμαίνονται οι τιμές των ειδών που προμηθεύεται το δημόσιο κάνοντας την αντίστοιχη έρευνα αγοράς στο κόστος παραγωγής, εισαγωγής και επιτρέποντας στον προμηθευτή και κάποιο περιθώριο κέρδους (3 άτομα).

Τμήμα προβλέψεων.

Η αποστολή του τμήματος αυτού θα είναι η εκπόνηση μελετών σχετικά με την τεχνολογική βελτιστότητα των προμηθειών επενδυτικού χαρακτήρα καθώς και για τον υπολογισμό του κόστους τέτοιων επενδύσεων (ανάλυση κόστους κύκλου ζωής). Κάποια στιγμή στο μέλλον, όταν θα δημιουργηθούν οι συνθήκες για να γίνουν αξιόπιστες προβλέψεις για τις προμήθειες (για μία πενταετία τουλάχιστον) θα μπορεί να δημιουργηθεί και κάποιο αντίστοιχο υποτμήμα. Προς το παρόν, το τμήμα προβλέψεων θα απαρτίζεται από τα εξής υποτμήματα:

- Τμήμα Τεχνολογικής Πρόβλεψης: Από το τμήμα αυτό θα εκπονούνται οι μελέτες σχετικά με τον αναμενόμενο κύκλο ζωής καθώς και τον αναμενόμενο χρόνο ζωής των μηχανημάτων (ιδίως αυτών που ανήκουν στην κατηγορία της υψηλής τεχνολογίας) καθώς και για το πότε ακριβώς είναι η καταλληλότερη στιγμή να γίνει αλλαγή των μηχανημάτων αυτών, ώστε να επιτευχθεί ακόμη μεγαλύτερη εξοικονόμηση πόρων (2 άτομα).
- Τμήμα οικονομικών μελετών και αναλύσεων: Το τμήμα αυτό θα κάνει την ανάλυση του κόστους κύκλου ζωής των ειδών υψηλής τεχνολογίας και με βάση τα αποτελέσματα της τεχνολογικής πρόβλεψης θα δίνει εκτιμήσεις του πραγματικού κόστους που θα έχουν αυτά τα είδη, μέχρι να φθάσουν στην πλήρη απαξίωσή τους (2 άτομα).

Τμήμα ελέγχου.

Το τμήμα ελέγχου θα έχει σαν αποστολή την διενέργεια ελέγχων αφ' ενός μεν στα αποθέματα των φορέων και αφ' ετέρου στην τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών από τους φορείς που διενεργούν τις προμήθειες μόνοι τους με εξουσιοδότηση ή για τους φορείς που εξαιρούνται από το νόμο 2286. Τα δε υποτμήματά του θα είναι τα εξής:

- Τμήμα ελέγχου αποθεμάτων: Ίσως αυτό να είναι το μόνο τμήμα στο οποίο δεν επαρκούν οι θεωρητικές γνώσεις αλλά χρειάζονται άνθρωποι με εμπειρία (τουλάχιστον πενταετή προϋπηρεσία σε αντίστοιχη θέση, κατά προτίμηση στον ιδιωτικό τομέα) για να γίνονται πραγματικοί έλεγχοι αποθεμάτων των φορέων και υπολογισμός των αναγκών τους, βάσει του προγράμματός τους για το τρέχον έτος (3 άτομα).
- Τμήμα ελέγχου τήρησης διαδικασιών: Και σ' αυτό το τμήμα η εμπειρία είναι πιο σημαντική από τις θεωρητικές γνώσεις. Οι φωτογραφικές προκυρήξεις δεν αφορούν μόνο σε τεχνικές προδιαγραφές αλλά και σε διαδικασίες οι οποίες υποδεικνύουν προαποφασισμένο προμηθευτή. Αυτό παρατηρείται σε φορείς οι οποίοι κάνουν τις προμήθειες μόνοι τους. Αυτούς τους φορείς κύρια αλλά και τους εξουσιοδοτηθέντες θα ελέγχουν οι εργαζόμενοι στο τμήμα αυτό (5 άτομα).

Τμήμα εκπαίδευσης και ενημέρωσης.

Το τμήμα αυτό του οποίου τα υποτμήματα είναι ευνόητα, θα έχει σαν αποστολή την επαφή του φορέα με τον έξω κόσμο. Το τμήμα αυτό αφ' ενός μεν θα διοργανώνει τα σεμινάρια για την επιμόρφωση πάνω σε θέματα που αφορούν στις προμήθειες του ευρύτερου δημόσιου τομέα, αφ' ετέρου δε θα συγκεντρώνει το υλικό για την εφημερίδα των προμηθειών (μάλλον τριμηνιαία έκδοση) και θα ενημερώνει τα μέλη του Μητρώου των Προμηθευτών για τις νέες διακυρήξεις (5 άτομα).

Τμήμα Μητρώου Προμηθευτών.

Αποστολή του τμήματος αυτού θα είναι η δημιουργία και η συνεχής ενημέρωση του μητρώου προμηθευτών με όση μεγαλύτερη ακρίβεια είναι δυνατό να συμβεί αυτό (σε επίπεδο εταιρειών που αναλαμβάνουν μέρος της παραγωγής φασόν) και την δημιουργία των αντίστοιχων καταλόγων για την ενημέρωση του ευρέως κοινού (3 άτομα).

Βέλτιστος αριθμός εργαζομένων στον ΟΕΠΠ.

Από τα παραπάνω γίνεται εμφανές ότι δεν είναι δυνατό να απασχολεί ο ΟΕΠΠ λιγότερα από 28 άτομα (με τους ευνοϊκότερους υπολογισμούς και αναφερόμενη μόνο στους τεχνοκράτες). Μαζί με τους διοικητικούς υπαλλήλους και το βοηθητικό προσωπικό, θα φθάσουν γύρω στα 40 άτομα. Ο μόνος τρόπος για να λειτουργήσει αυτό το σχήμα αποτελεσματικά είναι με μία ευέλικτη διοίκηση (ολιγομελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο θα είναι λειτουργικό και όχι επιτελικό).

Ένα σχήμα οριζόντιας διάρθρωσης του ΟΕΠΠ θα είναι πολύ πιο αποδοτικό και ευέλικτο από ένα σχήμα κάθετης διάρθρωσης. Με λίγα λόγια, δεν χρειάζονται πολλά επίπεδα ιεραρχίας (το πολύ δύο επίπεδα κάτω από το Δ.Σ νομίζω ότι θα είναι αρκετά). Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται η μεγάλη γραφειοκρατία και οι πολλές υπογραφές και ο καθένας αναλαμβάνει τις ευθύνες του.

Στο σημείο αυτό πρέπει να γίνει η επισήμανση ότι για την στελέχωση του ΟΕΠΠ χρειάζονται άνθρωποι οι οποίοι λόγω της μόρφωσής τους αλλά και λόγω της εμπειρίας τους θα έχουν τα εχέγγυα για την καλή λειτουργία του οργανισμού.

Στο τέλος (Πίνακας 1) παρουσιάζονται τα προτεινόμενα τμήματα με τον προτεινόμενο αριθμό εργαζομένων για την εύρυθμη λειτουργία του ΟΕΠΠ.

Σημείωση: Υπάρχουν και άλλα πράγματα τα οποία θα μπορούσε να κάνει ο ΟΕΠΠ, όπως για παράδειγμα ένα μοντέλο μηχανοργανωμένης πολυκριτήριας ανάλυσης βάσει του οποίου να γίνονται οι διαγωνισμοί συμφερότερης προσφοράς και την ανάπτυξη συστήματος Ηλεκτρονικού Εμπορίου, αλλά στην περίπτωση αυτή θα χρειαστεί να ανέβει αρκετά ο αριθμός των εργαζομένων. Αυτές οι εργασίες πρέπει οπωσδήποτε να γίνουν αλλά μάλλον θα ήταν συμφερότερο να επιλεγούν είτε οι αναθέσεις έργου ή οι συμβάσεις έργου περιορισμένου χρόνου.

Μερικοί προβληματισμοί οι οποίοι προκύπτουν μετά από μελέτη των διαφορών εντύπων από τα συστήματα των άλλων χωρών.

Όσον αφορά στο θέμα των προμηθειών των νοσοκομείων εμπλέκεται και το Υπουργείο Υγείας, ενώ στο θέμα των ΟΤΑ εμπλέκεται το Υπουργείο Εσωτερικών και στο θέμα των ΑΕΙ το ΥΠΕΠΘ. Υπάρχουν επίσης φορείς όπως η Ολυμπιακή και ο ΟΤΕ, των οποίων οι προμήθειες δεν περνούν από το Υπουργείο μας. Το ερώτημα που γεννάται είναι αφού ο ΟΕΠΠ θα ελέγχει τις προμήθειες όλων αυτών των φορέων και πώς μπορεί να γίνει αυτό και να έχουμε και ένα ευέλικτο σχήμα. Στην Γαλλία, στον αντίστοιχο οργανισμό που καλύπτει και τα δημόσια έργα απασχολούνται 128 άτομα.

(α) Η πιθανή λύση στο πρόβλημα αυτό είναι η **ad hoc απασχόληση** κάποιων επιπλέον ατόμων, όταν παρουσιάζεται ανάγκη για κάτι τέτοιο ή **εναλλακτικά, η part-time απασχόληση** κάποιων ανθρώπων από άλλες ειδικότητες (π.χ. βιβλιοθηκονόμοι, γιατροί κ.τ.λ.).

(β) Ο ΟΕΠΠ θα είναι ευέλικτος και αποδοτικός στην περίπτωση που ο ρόλος του έχει περισσότερο επικουρικό παρά εκτελεστικό χαρακτήρα. Ίσως θα έπρεπε να αρχίσει να ερευνάται η περίπτωση να δοθούν εξουσιοδοτήσεις σε κάποιους από τους φορείς που το ζητούν να κάνουν μόνοι τους τις προμήθειές τους και στη συνέχεια να ελέγχονται από τον ΟΕΠΠ για την τήρηση της διαδικασίας.

Κώδικας Δεοντολογίας.

Όσον αφορά στο θέμα του κώδικα δεοντολογίας (αφού ο ΟΕΠΠ πρόκειται να ασχοληθεί και με το θέμα του ελέγχου αποθεμάτων και τήρησης των διαδικασιών) θα πρέπει να εφαρμόζεται και στους αντίστοιχους υπαλλήλους. Μάλλον δεν έχει νόημα το να γίνει διαχωρισμός του κώδικα δεοντολογίας από το υπόλοιπο κείμενο. Η Κύπρος έχει εντάξει κάποια άρθρα μέσα στον κανονισμό των προμηθειών της, τονίζοντας ότι ισχύουν παράλληλα με τον δημοσιονομικό κώδικα για όλους τους έχοντες σχέση με τις επιτροπές και τα υπόλοιπα όργανα που αποφασίζουν. Εμείς θα μπορούσαμε να εντάξουμε τα άρθρα που μας ενδιαφέρουν σαν μέρος του κανονισμού λειτουργίας του ΟΕΠΠ με εφαρμογή τους και στη Γενική Διεύθυνση Κρατικών

Προμηθειών και στους συμμετέχοντες σε όργανα που λαμβάνουν αποφάσεις ή γνωμοδοτούν ex officio.

Πίνακας 1

ΟΝΟΜΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΟΝΟΜΑ ΥΠΟΤΜΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
Τεχνικών προδιαγραφών	2	Μηχανολογικό και Πληροφορικής	3
		Χημικό	2
Οικονομικών μελετών	1		3
Προβλέψεων	2	Τεχνολογικής Πρόβλεψης	2
		Οικονομικών μελετών και αναλύσεων	2
Ελέγχου	2	Ελέγχου αποθεμάτων	3
		Ελέγχου τήρησης διαδικασιών	5
Εκπαίδευσης και Ενημέρωσης	2	Εκπαίδευσης	3
		Ενημέρωσης	2
Μητρώου Προμηθευτών	1		3
Σύνολο ατόμων			28

Το προτεινόμενο οργανόγραμμα του ΟΕΠΠ

